

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/196/2004

OPINIE O SKUTKACH CZŁONKOSTWA POLSKI W UNII EUROPEJSKIEJ

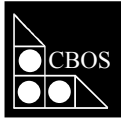
KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, GRUDZIEŃ 2004

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
22 października 2004 roku

OPINIE O SKUTKACH CZŁONKOSTWA POLSKI W UNII EUROPEJSKIEJ

- Wyniki grudniowego sondażu potwierdziły odnotowany w ubiegłym miesiącu wzrost społecznego poparcia dla członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Do zwolenników integracji zalicza się obecnie trzy czwarte badanych (76%), natomiast jej przeciwnicy stanowią - tak samo jak przed miesiącem - jedną szóstą ankietowanych (16%).
- Wzrastającemu w ostatnim okresie poparciu dla obecności Polski w Unii Europejskiej towarzyszą coraz lepsze oceny skutków integracji. Od sierpnia do grudnia tego roku liczba osób przekonanych, że członkostwo we Wspólnocie przynosi Polsce więcej korzyści niż strat, zwiększyła się z 39% do 43%. Jednocześnie liczba osób negatywnie oceniających dotychczasowy bilans efektów integracji dla Polski zmniejszyła się z 30% do 26%.
- Poprawiły się także oceny skutków integracji w wymiarze osobistym. W ciągu ostatnich czterech miesięcy przybyło osób deklarujących, że im osobiście przystąpienie Polski do UE przynosi więcej korzyści niż strat (z 24% do 27%), ubyło zaś oceniających, że raczej tracą, niż zyskują na integracji (z 31% do 23%).
- Do grup, które uważane są za beneficjentów członkostwa Polski w UE, należą: politycy (78% badanych uważa, że zyskują na integracji), ludzie wykształceni (77%), studenci (72%), ludzie młodzi (69%), rolnicy (65%), a także - nieco rzadziej wskazywani - prywatni przedsiębiorcy (56%). Najmniej osób dostrzega pozytywne skutki przystąpienia do Unii Europejskiej dla gospodyń domowych (10%) oraz emerytów (5%).

Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej wzmocniło społeczne poparcie dla członkostwa naszego kraju w tej organizacji. Już w maju, tuż po rozszerzeniu Unii, liczba zwolenników integracji zwiększyła się do 71%, a liczba jej przeciwników spadła do 20%. Pół roku po wstąpieniu do Unii społeczna akceptacja integracji jeszcze wzrosła, sięgając 77%. O ile bezpośrednio poakcesyjny wzrost poparcia dla integracji można tłumaczyć przede wszystkim spadkiem niepewności i zmniejszeniem się obaw, narastających przed przystąpieniem Polski do tej organizacji, o tyle niedawny wzrost liczby zwolenników może wynikać z coraz częstszego dostrzegania i odczuwania korzyści z akcesji. Aby sprawdzić, czy tak jest w istocie, po raz kolejny już poprosiliśmy naszych respondentów o ocenę skutków integracji dla Polski, dla różnych grup społecznych oraz dla nich samych.

POPARCIE DLA CZŁONKOSTWA POLSKI W UNII EUROPEJSKIEJ

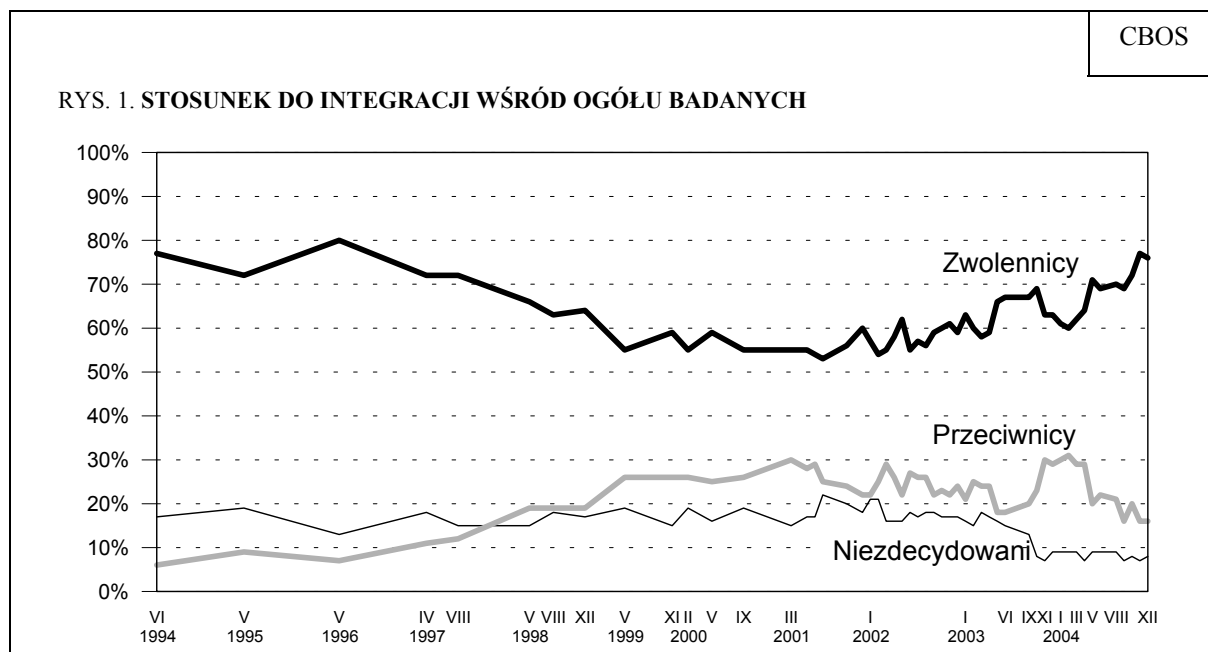
Wyniki grudniowego sondażu¹ potwierdziły odnotowany w ubiegłym miesiącu wzrost społecznego poparcia dla członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Do zwolenników integracji zalicza się obecnie trzy czwarte badanych (76%), natomiast jedną szóstą (16%) - tak samo jak przed miesiącem - stanowią jej przeciwnicy.

Tabela 1

Stosunek do integracji wśród ogółu badanych	Wskazania respondentów według terminów badań																		
	2003								2004										
	III	IV	V	VI	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VIII	IX	X	XI	XII
	w procentach																		
Zwolennicy	58	59	66	67	67	69	63	63	61	60	62	64	71	69	70	69	72	77	76
Przeciwnicy	24	24	18	18	20	23	30	29	30	31	29	29	20	22	21	21	20	16	16
Niezdecydowani	18	17	16	15	13*	8	7	9	9	9	9	7	9	9	9	10	8	7	8

* Łącznie z tymi, którym „jest to obojętne”

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (175) przeprowadzono w dniach 3-6 grudnia 2004 roku na liczącej 973 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Stosunek do członkostwa Polski w Unii Europejskiej jest zróżnicowany głównie przez status społeczno-materialny badanych. Poparciem dla integracji sprzyja wyższe wykształcenie i wyższe dochody *per capita* w rodzinie, a także zadowolenie z własnych warunków materialnych. Do największych jej zwolenników, obok osób z wyższym wykształceniem (90% deklaracji poparcia dla integracji) oraz uzyskujących miesięczne dochody *per capita* powyżej 1200 zł (90%), należą też uczniowie i studenci (88%). Największy dystans wobec obecności Polski w strukturach europejskich zachowują rolnicy - do zwolenników zalicza się 60% z nich, a 29% uważa się za jej przeciwników.

Aprobata członkostwa Polski w Unii Europejskiej dominuje wśród sympatyków wszystkich najważniejszych obecnie partii politycznych. Popiera je zdecydowana większość od lat jednoznacznie pronijnych zwolenników takich partii jak PO czy SLD, ale także większość niegdyś sceptycznych wobec integracji potencjalnych wyborców Samoobrony oraz LPR. O ile wzrost akceptacji członkostwa Polski w UE wśród sympatyków Samoobrony potwierdzają kolejne badania przeprowadzane w ostatnich miesiącach, o tyle tak wysokie poparcie dla integracji w elektoracie LPR notujemy po raz pierwszy. Dopiero kolejne badania pokażą, czy wśród zwolenników LPR rzeczywiście nastąpiła wyraźna i trwała zmiana stosunku do członkostwa naszego kraju w Unii Europejskiej.

Tabela 2

Potencjalne elektoraty	Stosunek do członkostwa Polski w Unii Europejskiej		
	zwolennicy	przeciwnicy	niezdecydowani
	w procentach		
PO	94	5	1
SLD*	96	4	0
PiS	84	15	1
PSL*	85	12	3
Samoobrona	66	27	7
LPR	64	34	2

* Ze względu na niewielką liczebność zwolenników tych partii w badanej próbie wyniki należy traktować z ostrożnością

OCENA SKUTKÓW CZŁONKOSTWA POLSKI W UNII EUROPEJSKIEJ

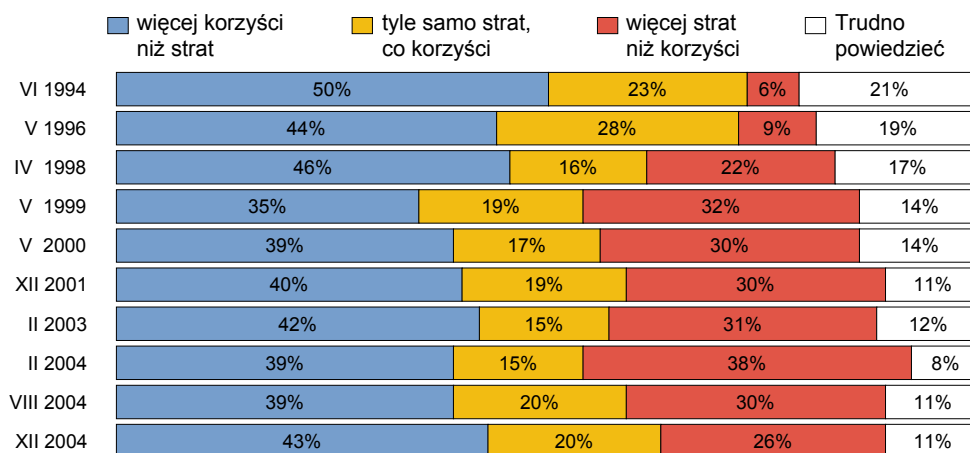
Wzrastającemu w ostatnim okresie poparciu dla obecności Polski w Unii Europejskiej towarzyszą coraz lepsze oceny skutków integracji. Od sierpnia do grudnia tego roku liczba osób przekonanych, że członkostwo we Wspólnocie przynosi Polsce więcej korzyści niż strat, zwiększyła się z 39% do 43%. Jednocześnie z 30% do 26% zmalała liczba respondentów negatywnie oceniających dotychczasowy bilans efektów integracji dla Polski. Tym samym przewaga pozytywnych ocen skutków integracji stała się bardziej wyraźna.

Poprawiły się także oceny skutków integracji w wymiarze osobistym. W ciągu ostatnich czterech miesięcy przybyło osób deklarujących, że im osobiście przystąpienie Polski do UE przynosi więcej korzyści niż strat (z 24% do 27%), ubyło zaś oceniających, że raczej tracą, niż zyskują na integracji (z 31% do 23%). Oznacza to, że o ile wówczas przeważały krytyczne opinie o skutkach integracji w wymiarze osobistym, o tyle obecnie nieco więcej jest ocen pozytywnych niż negatywnych.

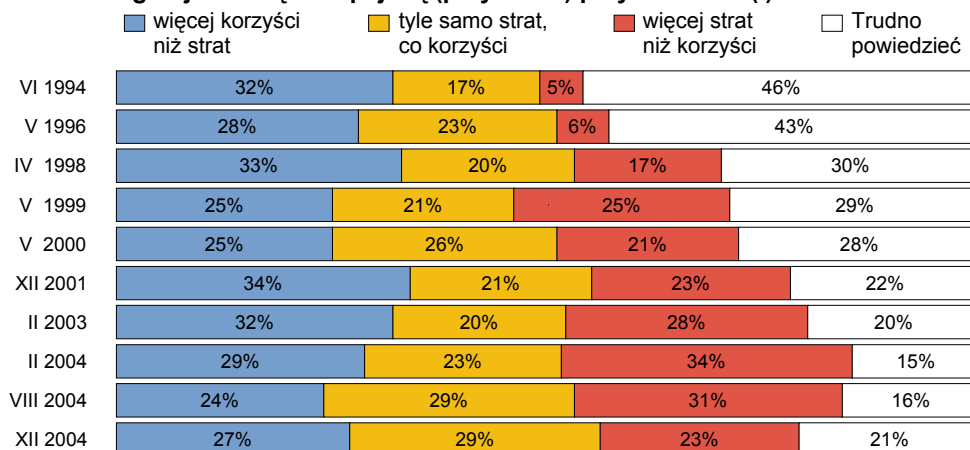
Od sierpnia przybyło także osób przekonanych, że na rozszerzeniu Unii Europejskiej więcej zyskuje Polska niż stare państwa unijne (wzrost z 19% do 25%). Jednocześnie mniej osób uważa, że rozszerzenie jest korzystne głównie dla dotychczasowych państw UE (spadek z 43% do 37%), choć nadal mają one liczebną przewagę.

RYS. 2

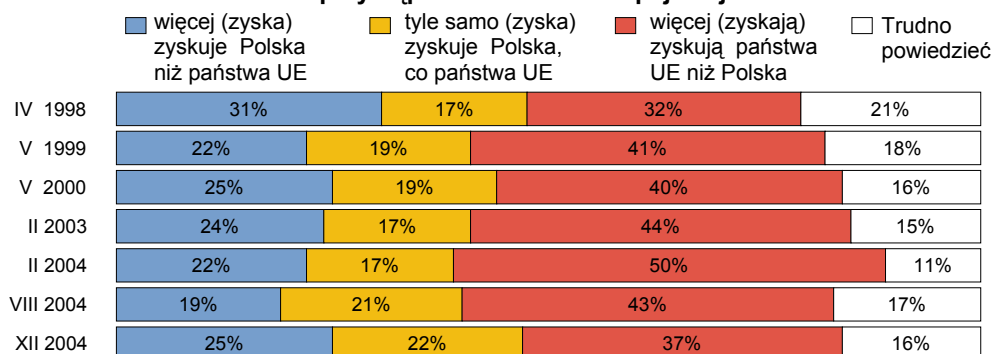
Integracja z Unią Europejską (przyniesie) przynosi Polsce:

Integracja z Unią Europejską (przyniesie) przynosi Panu(i) osobiście:

Na przystąpieniu do Unii Europejskiej:

Opinie o skutkach członkostwa Polski w Unii Europejskiej wiążą się ze statusem społeczno-materialnym (wykształceniem, dochodami), pozycją społeczną oraz wiekiem respondentów. Generalnie dotychczasowe efekty członkostwa najlepiej oceniają osoby dobrze wykształcone i sytuowane, ludzie młodzi oraz uczniowie i studenci.

O tym, że członkostwo w Unii Europejskiej przynosi Polsce więcej korzyści niż strat, przekonane są najczęściej osoby z wykształceniem wyższym (69%) oraz badani o miesięcznych dochodach *per capita* powyżej 1200 zł (58%). Jednocześnie grupy te częściej niż przeciętnie dostrzegają pozytywne skutki integracji dla siebie osobiście (odpowiednio 45% i 49%). Odwrotnie niż ogół społeczeństwa skłonne są również zgadzać się z opinią, że na rozszerzeniu Unii więcej zyskuje Polska niż dotychczasowe państwa unijne (odpowiednio po 40%).

Do grup najbardziej zadowolonych z rozszerzenia Unii i jego skutków należą również ludzie młodzi, a przede wszystkim uczniowie i studenci. Ponad połowa respondentów do 24 roku życia (53%) mówi o pozytywnym bilansie członkostwa w Unii Europejskiej dla Polski, a co druga osoba z tej grupy przyznaje, że osobiście doświadcza korzyści z integracji. Jeszcze bardziej zadowoleni z efektów członkostwa są uczniowie i studenci. Ponad połowa z nich (55%) uważa, że przynosi ono Polsce więcej korzyści niż strat. Jeszcze lepiej, co rzadko spotykane, uczniowie i studenci oceniają skutki integracji dla siebie osobiście - jej pozytywne efekty odczuwa 62% z nich.

W sierpniu, trzy miesiące po rozszerzeniu Unii, wśród grup najlepiej oceniających dotychczasowe efekty członkostwa, szczególnie w wymiarze osobistym, znajdowali się rolnicy. Obecnie ich opinie o skutkach integracji nie są już tak pozytywne. Należą oni do grup najbardziej krytycznie oceniających następstwa członkostwa dla Polski - tylko 30% z nich uważa, że przynosi ono Polsce więcej korzyści niż strat, a 36% jest odmiennego zdania. Podobnie niejednoznaczne są ich opinie w wymiarze osobistym - co trzeci rolnik (33%) uważa, że raczej traci na członkostwie w Unii Europejskiej, a prawie co trzeci (31%) ocenia, że więcej zyskuje, niż traci.

Opinie o skutkach przystąpienia Polski do Unii Europejskiej łączą się ze stosunkiem do integracji. Zwolennicy członkostwa naszego kraju w UE oceniają je lepiej niż

przeciwnicy, przy czym potwierdza się obserwowana wcześniej prawidłowość, zgodnie z którą poparcie dla integracji silniej wiąże się z pozytywną oceną jej dotychczasowych efektów w skali całego kraju (V Cramera =0,41) niż w wymiarze osobistym (V Cramera =0,34).

Tabela 3

Stosunek do członkostwa Polski w Unii Europejskiej	Integracja z Unią Europejską przynosi Polsce więcej korzyści niż strat	Opinie niejednoznaczne	Integracja z Unią Europejską przynosi Polsce więcej strat niż korzyści	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Zwolennicy	54	21	18	7
Przeciwnicy	12	13	67	8
Niezdecydowani	10	19	18	52

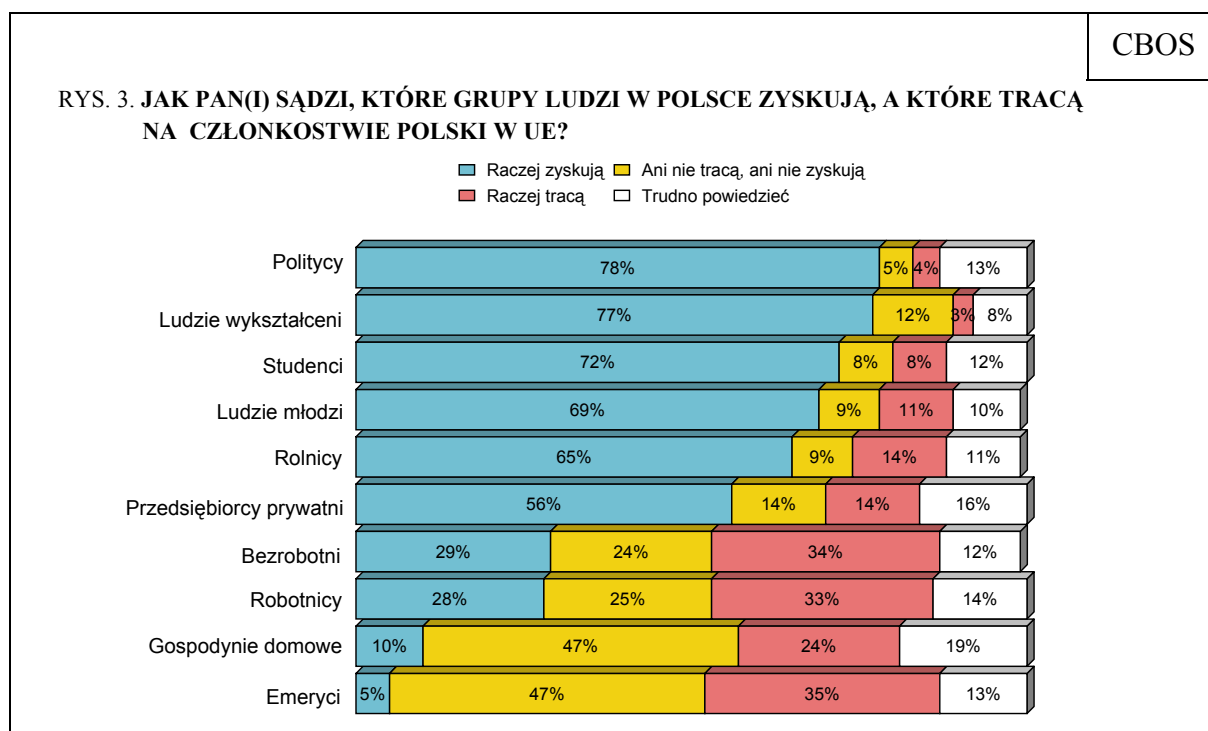
Tabela 4

Stosunek do członkostwa Polski w Unii Europejskiej	Integracja z Unią Europejską mniej osobiście przynosi więcej korzyści niż strat	Opinie niejednoznaczne	Integracja z Unią Europejską mniej osobiście przynosi więcej strat niż korzyści	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Zwolennicy	32	33	17	18
Przeciwnicy	10	15	60	16
Niezdecydowani	7	22	12	59

KTO ZYSKUJE, A KTO TRACI NA CZŁONKOSTWIE POLSKI W UE?

Opinie o konsekwencjach członkostwa Polski w Unii Europejskiej dla poszczególnych grup i środowisk społecznych są zróżnicowane. Do grup, które większość badanych uważa za beneficjentów członkostwa Polski w Unii Europejskiej, należą: politycy (78% ankietowanych uważa, że zyskują na integracji), ludzie wykształceni (77%), studenci (72%), ludzie młodzi (69%) rolnicy (65%), a także - nieco rzadziej wskazywani - prywatni przedsiębiorcy (56%). Zróżnicowane są opinie o skutkach członkostwa Polski w Unii Europejskiej dla robotników i bezrobotnych: w odniesieniu do obu grup nieco częstsze są

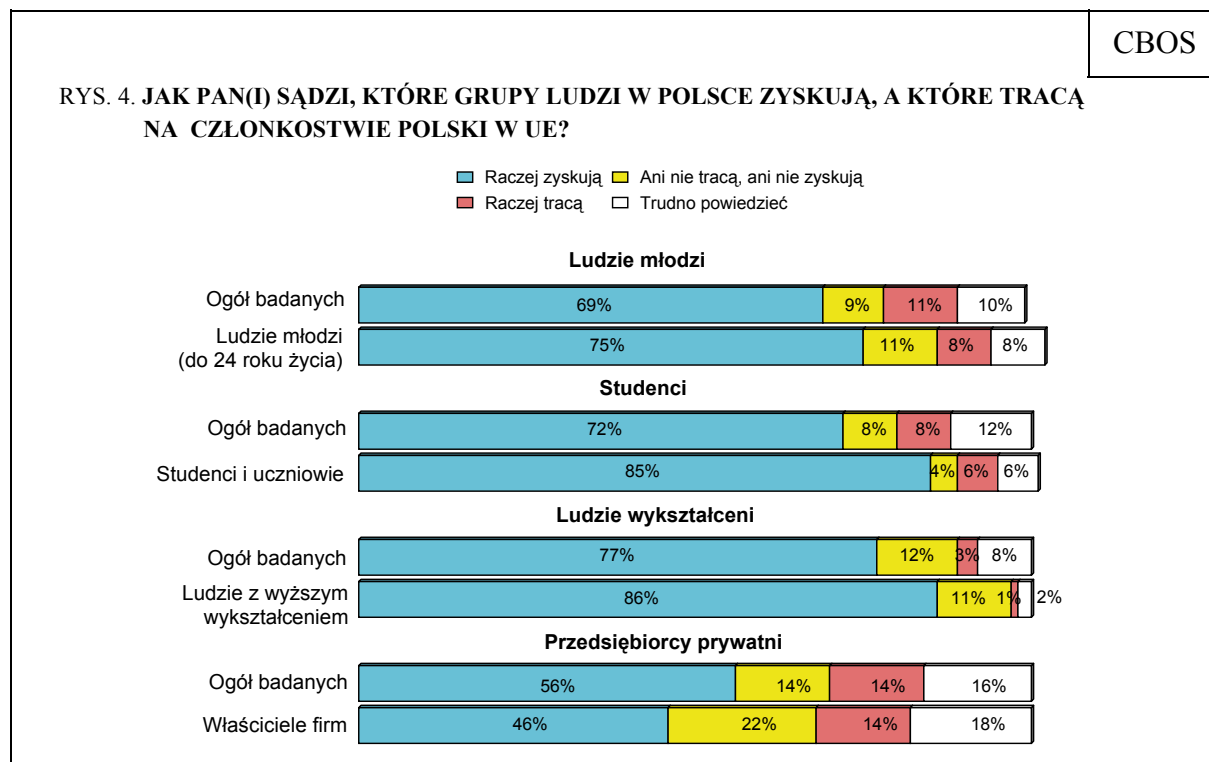
opinie o stratach niż zyskach wynikających z obecności Polski we Wspólnocie. Najmniej osób dostrzega pozytywne skutki przystąpienia do Unii Europejskiej dla gospodyń domowych (10%) oraz emerytów (5%). Przeważa przekonanie, że obie grupy ani nie zyskują, ani nie tracą na integracji (po 47%). Znaczące odsetki badanych sądzą jednak, że gospodynie domowe i emeryci odczuwają głównie jej negatywne skutki (odpowiednio 24% i 35%).

Powstaje pytanie, w jakim stopniu opinie społeczne na temat skutków integracji dla wymienionych grup społecznych są zbieżne z odczuciami przedstawicieli tych grup. Czy grupy uznane za beneficjentów członkostwa Polski w Unii Europejskiej rzeczywiście mają poczucie, że zyskują w wyniku akcesji? Czy - z drugiej strony - grupy, których korzyści z integracji są w ocenie społecznej raczej wątpliwe, rzeczywiście nie doświadczają pozytywnych efektów członkostwa w UE?

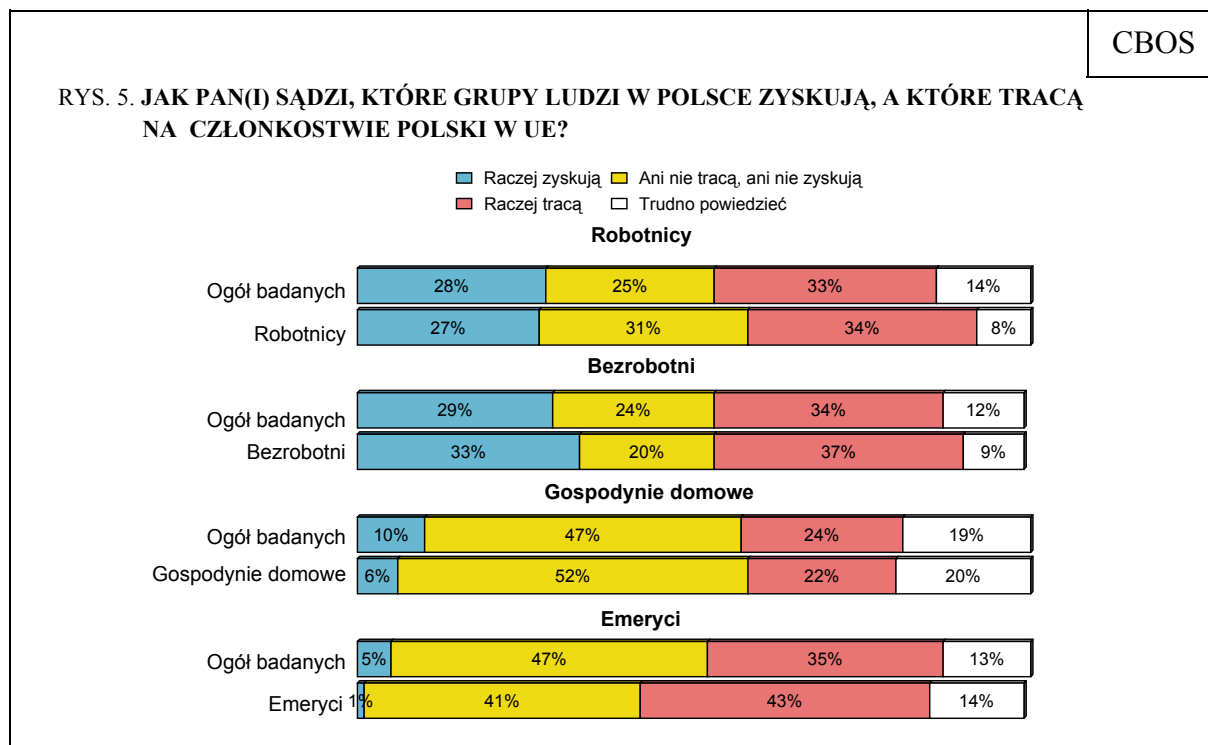
Okazuje się, że opinie społeczne na temat efektów integracji dla poszczególnych grup społecznych w dużej mierze pokrywają się z opiniami samych zainteresowanych. Zdecydowana większość osób należących do grup najczęściej uznawanych za beneficjentów integracji, a więc **ludzi młodych, studentów** oraz **ludzi najlepiej wykształconych** deklaruje, że wymienione grupy odnoszą korzyści z członkostwa w Unii Europejskiej. Przekonanie

o tym, że grupy, do których należą, zyskują na integracji, jest wśród nich nawet częstsze niż wśród ogółu badanych. Społeczne opinie o pozytywnych skutkach integracji dla **prywatnych przedsiębiorców** są w znacznej mierze zbieżne z ocenami osób, które same zaliczają siebie do właścicieli firm. Jednak prywatni przedsiębiorcy rzadziej niż ogół badanych postrzegają dla siebie jej pozytywne konsekwencje.

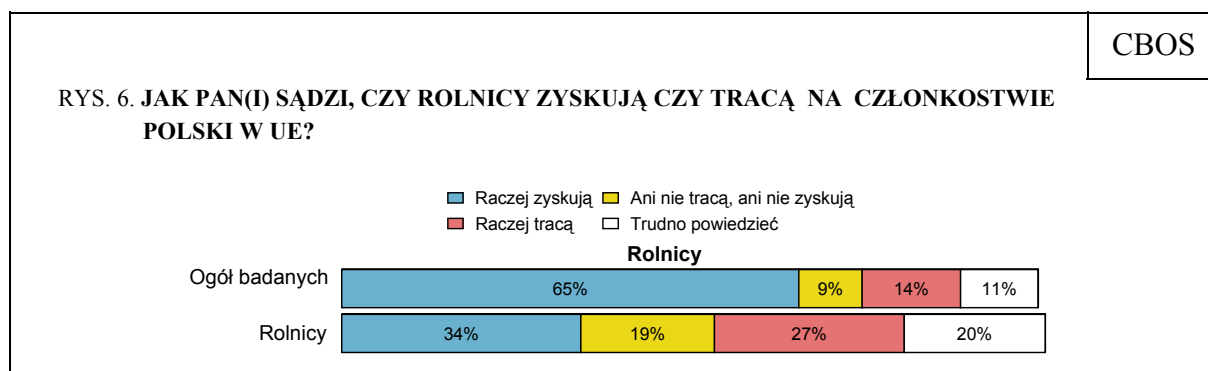

Odczucia **robotników i bezrobotnych**, dotyczące skutków integracji dla obu tych grup, niemal dokładnie pokrywają się z opiniami ogółu badanych. Zarówno robotnicy, jak i bezrobotni nieco częściej uważają, że tracą, niż zyskują na przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej. Również wypowiedzi **gospodyń domowych** na temat skutków integracji dla nich samych są zbieżne z ocenami ogółu ankietowanych - ponad połowa z nich uważa, że gospodynie domowe ani nie zyskują, ani nie tracą na integracji. Także opinie **emerytów** o skutkach integracji dla nich samych nie odbiegają w znaczący sposób od ocen ogółu badanych, choć są od nich nieco bardziej krytyczne. Emeryci bardzo rzadko mają poczucie, że jako grupa społeczna zyskują na integracji. Ponad dwie piąte z nich (43%) uważa, że tracą

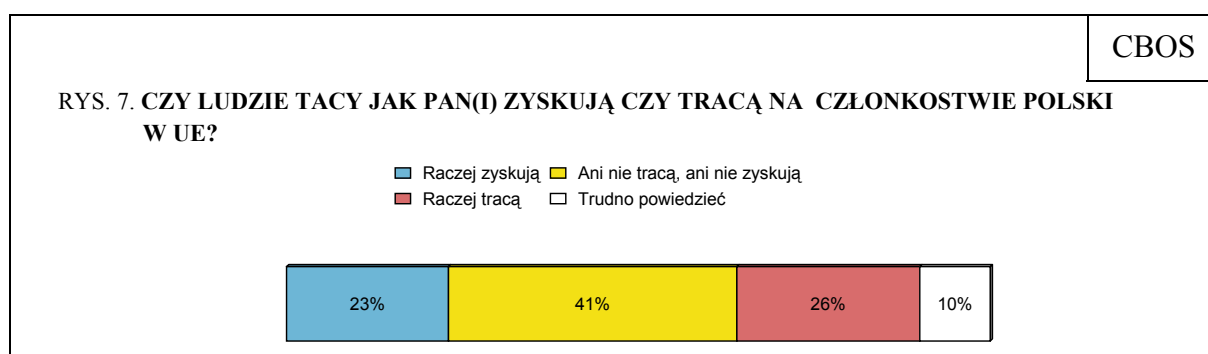
w wyniku akcesji, i niemal tyle samo (41%) sądzi, że nie ma ona jednoznacznego - pozytywnego lub negatywnego - wpływu na ich życie.

Z opiniami ogółu badanych dotyczącymi skutków integracji dla **rolników** bardzo wyraźnie różnią się natomiast odczucia przedstawicieli tej grupy społecznej. Przez większość ankietowanych rolnicy są uznawani za beneficjentów członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Tymczasem sami rolnicy zdecydowanie rzadziej mają poczucie, że odnoszą korzyści z integracji. Tylko co trzeci spośród badanych przez nas rolników uważa, że zyskuje w wyniku akcesji, a więcej niż co czwarty twierdzi, że raczej na tym traci.

Ogólnie rzecz biorąc, Polacy niemal równie często twierdzą, że **ludzie tacy jak oni** odnoszą korzyści, co raczej tracą w wyniku integracji. Do pierwszej z tych grup zdecydowanie najczęściej zaliczają się uczniowie i studenci (68%), ogół ludzi młodych, do 24 roku życia (54%), osoby z wykształceniem wyższym (42%) oraz badani o ponadprzeciętnych dochodach *per capita* w rodzinie (44% osób o miesięcznych dochodach na członka rodziny przekraczających 1200 zł). W drugiej grupie znajdują się - według własnych deklaracji - przede wszystkim emeryci (37%) i renciści (40%) oraz osoby najbiedniejsze (38% badanych o miesięcznych dochodach *per capita* do 300 zł).

DOŚWIADCZANE KORZYSTNE I NIEKORZYSTNE SKUTKI CZŁONKOSTWA W UNII EUROPEJSKIEJ

Aby sprawdzić, czy i w jaki sposób wejście do Unii Europejskiej wpłynęło na życie Polaków i ich rodzin, zapytaliśmy respondentów, jakie konkretnie skutki integracji (pozytywne lub negatywne) odczuli osobiście lub odczuł ktoś z ich najbliższej rodziny. Ankietowani odpowiadali na pytanie otwarte, a więc nie korzystali z gotowych odpowiedzi, lecz formułowali je samodzielnie.

Jak wynika z zebranych wypowiedzi, większość badanych nie doświadczyła jeszcze ani korzystnych, ani niekorzystnych skutków integracji. Jednak pozostali częściej mówią o odczuwaniu negatywnych efektów członkostwa w Unii Europejskiej. Ogółem 23% badanych deklaruje, że oni sami lub ktoś z ich najbliższej rodziny doświadczył korzyści

z integracji. Niekorzystne skutki przystąpienia Polski do Unii Europejskiej wymienia natomiast 39% ankietowanych.

Wśród postrzeganych pozytywnych efektów rozszerzenia Unii Europejskiej najczęściej wymieniano otwarte granice, swobodę podróżowania w zjednoczonej Europie, brak kolejek na granicach (9%). Stosunkowo dużo osób (7%) mówiło o korzyściach wynikających z otwarcia rynków pracy niektórych krajów unijnych dla mieszkańców nowo przyjętych państw, deklarując, że oni sami lub ktoś z ich rodziny znalazł pracę za granicą lub tylko wskazując na taką możliwość. Mniej osób (2%) skorzystało jak dotychczas lub rozważa skorzystanie z możliwości podjęcia nauki za granicą.

Stosunkowo dużo respondentów (5%) wymieniało pozytywne efekty integracji dla rolników - w tym przede wszystkim dopłaty bezpośrednie oraz innego rodzaju dotacje dla rolnictwa (np. z funduszy strukturalnych, z programu SAPARD). W grupie rolników tego rodzaju korzyści z integracji deklarowała co piąta osoba (21%).

Wśród innych odczuwanych pozytywnych skutków integracji wymieniano: korzyści dla przedsiębiorstw, zniesienie ceł i możliwość dokonywania zakupów w krajach unijnych, np. sprowadzanie tańszych samochodów z Zachodu; spadek cen niektórych produktów, znalezienie pracy w Polsce lub wzrost szans na zatrudnienie.

	CBOS
Jakie korzystne skutki członkostwa w Unii Europejskiej odczuł(a) Pan(i) osobiście lub ktoś z Pana(i) najbliższej rodziny?	
Otwarte granice - swoboda podróżowania, przekraczanie granic bez wiz i paszportów, brak kolejek na granicach	9%
Praca za granicą - wyjazd respondenta lub członka rodziny do pracy za granicę lub sama możliwość takiego wyjazdu	7%
Korzyści dla rolników - dopłaty bezpośrednie, inne dopłaty do rolnictwa, wzrost cen skupu produktów rolnych	5%
Edukacja, kształcenie za granicą - podjęcie nauki za granicą lub możliwość nauki za granicą	2%
Korzyści dla przedsiębiorstw - dotacje dla firmy, nowe kontrakty, lepszy rozwój firmy, więcej zleceń	1%
Zniesienie ceł , możliwość zakupów w krajach UE, import tańszego samochodu z zagranicy	1%
Praca w Polsce - stabilizacja w pracy, zatrudnienie w zachodniej firmie, uczestnictwo w szkoleniu dla bezrobotnych finansowanym przez UE	1%

Spadek cen niektórych produktów	1%
Korzyści psychologiczne - pewność jutra, poczucie bezpieczeństwa	1%
Inne pozytywne skutki	2%
Trudno powiedzieć	4%
Nie odczuł(a)m żadnych korzyści	73%

Najczęściej odczuwanym negatywnym skutkiem członkostwa Polski w Unii Europejskiej jest wzrost cen - ogółem mówił o tym więcej niż co czwarty badany (26%). Osoby wymieniające szczegółowo kategorie produktów, które zdrożały po wejściu Polski do Unii Europejskiej, najczęściej narzekały na wzrost cen żywności (6%), paliw (2%) oraz lekarstw (1%), a niekiedy także na podwyżki opłat za energię, gaz, wodę itp. (1%). Wśród innych wypowiedzi dotyczących warunków życia krytykowano wzrost kosztów utrzymania, brak podwyżek zarobków oraz rent i emerytur lub ogólnie mówiono o pogorszeniu sytuacji materialnej ludzi.

Część badanych (4%) wśród negatywnych skutków integracji wymieniała brak spodziewanej poprawy na rynku pracy, a także wzrost zagrożenia utratą pracy lub nawet stratę pracy. Rzadziej mówiono o negatywnych skutkach integracji dla pracowników najemnych - wyższych wymaganiach w pracy, wydłużeniu czasu pracy (1%).

Jak wynika z zebranych wypowiedzi, członkostwo w Unii Europejskiej przyniosło rolnikom nie tylko korzyści, ale także negatywne skutki. Rolnicy i rodziny rolników narzekały na zmniejszenie popytu na produkty rolne, niskie ceny skupu płodów rolnych, a także wzrost cen środków do produkcji rolnej (ogółem 2% wskazań, wśród rolników - 18%). Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej spowodowało także utrudnienia dla przedsiębiorstw i przedsiębiorców (ogółem 2% wskazań, wśród właścicieli firm - 9%). Wymieniano wśród nich konieczność sprostania trudnym do spełnienia wymogom unijnym, konkurencję ze strony firm zachodnich, zmniejszenie popytu na polskie towary, wzrost kosztów prowadzenia działalności gospodarczej.

Wśród innych odczuwanych negatywnych efektów integracji wskazywano m.in. na wzrost biurokracji oraz narzucone przez Unię zmiany w prawie, w tym wprowadzenie przepisów niedostosowanych do polskich realiów.

	CBOS
Jakie niekorzystne skutki członkostwa w Unii Europejskiej odczuł(a) Pan(i) osobiście lub ktoś z Pana(i) najbliższej rodziny?	
Wzrost cen towarów i usług (m.in. żywności, lekarstw, paliw, energii)	26%
Wzrost kosztów utrzymania	1%
Brak podwyżek zarobków	1%
Brak podwyżek rent i emerytur	1%
Pogorszenie warunków życia, zubożenie społeczeństwa - ogólnie	2%
Brak poprawy na rynku pracy - bezrobocie, większe zagrożenie utratą pracy, strata pracy, redukcja etatów w firmie	4%
Straty dla rolników - niskie ceny skupu produktów rolnych, zmniejszenie popytu na produkty rolne, wzrost cen środków do produkcji rolnej	2%
Utrudnienia dla przedsiębiorstw i przedsiębiorców - trudne do spełnienia wymogi unijne, konkurencja ze strony firm zachodnich, mniejszy popyt na polskie towary, wzrost kosztów prowadzenia działalności gospodarczej	2%
Negatywne skutki integracji dla pracowników najemnych - wyższe wymagania w pracy, wydłużenie czasu pracy, większy wkład pracy	1%
Wzrost biurokracji , dodatkowa administracja i związane z nią koszty	1%
Ogólnie: narzucone przez UE zmiany w prawie, przepisy niedostosowane do polskich realiów	1%
Inne niekorzystne skutki	3%
Trudno powiedzieć	3%
Nie odczułem żadnych negatywnych skutków	58%

Grudniowe badanie potwierdziło odnotowany w ubiegłym miesiącu wzrost społecznego poparcia dla członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Umacnianiu się tego poparcia sprzyjają coraz lepsze oceny efektów integracji dla Polski i dla Polaków. W odczuciu społecznym poszczególne grupy społeczne w niejednakowym stopniu doświadczają pozytywnych skutków przystąpienia do Unii Europejskiej. Członkostwo jest korzystne przede wszystkim dla ludzi dobrze wykształconych, młodych, a szczególnie dla

uczniów i studentów. Do grona beneficjentów członkostwa w Unii Europejskiej zaliczani są także rolnicy, jednak oni sami są zdecydowanie bardziej powściągliwi w ocenach następstw integracji dla swojej grupy społecznej. W ocenie badanych, na przystąpieniu do Unii raczej nie skorzystali jak dotychczas emeryci, renciści, osoby najgorzej sytuowane oraz gospodynie domowe.

Opracowała

Beata ROGUSKA

A N E K S

Tabela 1. Czy osobiście popiera Pan(i) członkostwo Polski w Unii Europejskiej
czy też jest Pan(i) temu przeciwny(a)?

(%)

	Popieram	Jestem przeciwny (a)	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	76	16	8	972
Płeć				
Mężczyźni	81	13	6	466
Kobiety	70	19	11	507
Wiek				
18-24 lat	81	15	4	153
25-34	80	15	5	178
35-44	79	18	3	163
45-54	75	16	9	200
55-64	74	19	7	113
65 lat i więcej	63	14	22	165
Miejsce zamieszkania				
Wieś	72	17	11	359
Miasto do 20 tys.	73	15	11	119
20-100 tys.	77	18	5	187
101-500 tys.	83	12	5	189
501 tys. i więcej mieszk.	73	17	10	118
Wykształcenie				
Podstawowe	66	19	15	275
Zasadnicze zawodowe	71	21	8	253
Średnie	82	13	5	338
Wyższe	90	7	3	107
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	89	9	1	77
Prac.umysł.niż.szczebla	84	12	5	73
Pracownicy fiz.- umysł.	72	19	9	75
Robotnicy wykwalifikowani	76	18	5	85
Robotnicy niewykwalifik.	75	23	2	41
Rolnicy	60	29	11	52
Pracujący na własny rach.	78	18	4	38
Bierni zawodowo				
Renciści	65	21	14	99
Emeryci	70	16	14	199
Uczniowie i studenci	88	10	2	77
Bezrobotni	78	13	9	114
Gospodynie domowe i inni	80	10	11	43
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	88	11	1	139
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	77	16	7	71
sekt. pryw. poza rolnict.	76	18	7	182
prywatnym gosp. rolnym	57	28	15	56
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	64	26	9	146
301-500	80	13	7	159
501-900	77	15	8	196
901-1200	85	12	4	96
Powyżej 1200 zł	90	5	5	56
Ocena własnych war. mater.				
Złe	62	24	13	290
Średnie	79	13	9	409
Dobre	85	12	3	272
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	61	25	14	82
Raz w tygodniu	76	16	8	453
1-2 razy w miesiącu	79	16	5	145
Kilka razy w roku	79	13	7	212
W ogóle nie uczestniczy	70	14	16	78
Poglądy polityczne				
Lewica	92	5	3	115
Centrum	79	16	5	348
Prawica	81	16	3	244
Trudno powiedzieć	59	21	20	264

Tabela 2. Ocena skutków integracji dla Polski.
 1 - Na przystąpieniu Polski do UE więcej zyskuje Polska niż państwa UE;
 2 - Opinie niejednoznaczne; 3 - Na przystąpieniu Polski do UE więcej zyskują państwa UE niż Polska

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	25	22	37	15	972
Płeć					
Mężczyźni	31	22	35	13	466
Kobiety	20	22	40	18	507
Wiek					
18-24 lat	30	26	34	9	153
25-34	33	21	36	10	178
35-44	33	24	32	11	163
45-54	22	24	41	13	200
55-64	21	16	46	16	113
65 lat i więcej	12	18	36	34	165
Miejsce zamieszkania					
Wieś	22	23	37	18	359
Miasto do 20 tys.	23	18	31	28	119
20-100 tys.	28	22	39	11	187
101-500 tys.	29	25	37	9	189
501 tys. i więcej mieszk.	28	17	42	13	118
Wykształcenie					
Podstawowe	17	20	36	27	275
Zasadnicze zawodowe	23	24	36	16	253
Średnie	29	20	41	9	338
Wyższe	40	26	31	3	107
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	40	25	32	3	77
Prac. umysł. niż. szczebla	29	19	46	6	73
Pracownicy fiz.- umysł.	26	19	39	15	75
Robotnicy wykwalifikowani	24	27	42	7	85
Robotnicy niewykwalifik.	38	14	36	12	41
Rolnicy	17	25	42	17	52
Pracujący na własny rach.	28	19	44	9	38
Bierni zawodowo					
Renciści	23	16	39	22	99
Emeryci	16	16	41	27	199
Uczniowie i studenci	40	22	28	11	77
Bezrobotni	19	37	30	14	114
Gospodynie domowe i inni	30	24	27	20	43
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	33	26	39	3	139
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	32	15	40	14	71
sekt. pryw. poza rolnict.	29	20	40	11	182
prywatnym gosp. rolnym	15	28	41	16	56
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	19	23	40	18	146
301-500	32	27	29	12	159
501-900	22	23	42	12	196
901-1200	27	23	42	8	96
Powyżej 1200 zł	45	14	35	6	56
Ocena własnych war. mater.					
Złe	18	23	40	20	290
Średnie	24	21	38	17	409
Dobre	36	23	32	8	272
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	14	16	48	22	82
Raz w tygodniu	24	21	39	16	453
1-2 razy w miesiącu	28	23	33	16	145
Kilka razy w roku	30	25	34	11	212
W ogóle nie uczestniczy	24	25	35	16	78
Poglądy polityczne					
Lewica	41	16	35	8	115
Centrum	24	27	39	9	348
Prawica	27	18	45	10	244
Trudno powiedzieć	18	21	29	32	264

Tabela 3. Ocena skutków integracji dla respondenta osobiście.

1 - Wejście Polski do UE mnie osobiście przynosi więcej korzyści niż strat;
2 - Ocena niejednoznaczna; 3 - Wejście Polski do UE mnie osobiście przynosi więcej strat niż korzyści

	(%)				
	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	27	29	23	21	972
Płeć					
Mężczyźni	30	30	21	18	466
Kobiety	23	28	25	24	507
Wiek					
18-24 lat	50	21	14	15	153
25-34	30	32	25	14	178
35-44	28	30	24	19	163
45-54	21	31	29	19	200
55-64	19	26	34	21	113
65 lat i więcej	12	31	17	41	165
Miejsce zamieszkania					
Wieś	26	29	22	23	359
Miasto do 20 tys.	21	30	24	25	119
20-100 tys.	33	31	17	19	187
101-500 tys.	26	28	26	20	189
501 tys. i więcej mieszk.	25	27	31	17	118
Wykształcenie					
Podstawowe	21	25	23	31	275
Zasadnicze zawodowe	23	33	23	22	253
Średnie	28	31	26	16	338
Wyższe	45	24	18	13	107
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	49	21	19	11	77
Prac.umysł.niż.szczebla	27	33	22	18	73
Pracownicy fiz.-umysł.	20	36	29	15	75
Robotnicy wykwalifikowani	21	44	23	12	85
Robotnicy niewykwalifik.	31	33	22	14	41
Rolnicy	31	24	33	12	52
Pracujący na własny rach.	27	19	35	18	38
Bierni zawodowo					
Renciści	14	30	33	23	99
Emeryci	12	30	23	35	199
Uczniowie i studenci	62	14	12	12	77
Bezrobotni	29	27	19	26	114
Gospodynie domowe i inni	25	28	15	32	43
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	36	30	23	11	139
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	21	32	18	29	71
sekt. pryw. poza rolnict.	27	35	27	12	182
prywatnym gosp. rolnym	29	28	32	11	56
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	24	36	28	13	146
301-500	25	31	25	19	159
501-900	22	34	24	21	196
901-1200	32	29	27	12	96
Powyżej 1200 zł	49	21	15	15	56
Ocena własnych war. mater.					
Złe	20	27	33	20	290
Średnie	24	30	21	25	409
Dobre	38	28	17	17	272
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	23	14	34	29	82
Raz w tygodniu	24	33	23	19	453
1-2 razy w miesiącu	34	23	20	23	145
Kilka razy w roku	27	29	22	22	212
W ogóle nie uczestniczy	26	33	23	18	78
Poglądy polityczne					
Lewica	39	31	14	15	115
Centrum	28	32	25	15	348
Prawica	27	27	29	16	244
Trudno powiedzieć	18	25	20	37	264

Tabela 4. Jak Pan(i) sędzi, które grupy ludzi w Polsce zyskują, a które traca na członkostwie Polski w Unii Europejskiej? Czy **ludzie wykształceni** raczej zyskują czy też raczej tracą na członkostwie w Unii Europejskiej?

(%)

	Raczej zyskują	Raczej tracą	Ani nie tracą, ani nie zyskują	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	77	3	12	8	972
Płeć					
Mężczyźni	82	2	10	6	466
Kobiety	73	4	14	9	507
Wiek					
18-24 lat	82	2	10	6	153
25-34	83	2	10	4	178
35-44	77	4	14	5	163
45-54	80	2	10	8	200
55-64	79	3	14	4	113
65 lat i więcej	60	6	16	17	165
Miejsce zamieszkania					
Wieś	74	3	11	12	359
Miasto do 20 tys.	78	3	15	4	119
20-100 tys.	80	4	11	6	187
101-500 tys.	81	3	12	3	189
501 tys. i więcej mieszk.	74	2	15	9	118
Wykształcenie					
Podstawowe	70	5	12	13	275
Zasadnicze zawodowe	76	3	15	6	253
Średnie	81	3	11	6	338
Wyższe	86	1	11	2	107
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	83	6	9	2	77
Prac.umysł.niż.szczebła	85	2	11	2	73
Pracownicy fiz.- umysł.	79	2	16	3	75
Robotnicy wykwalifikowani	87	0	8	5	85
Robotnicy niewykwalifik.	82	3	10	6	41
Rolnicy	68	3	10	19	52
Pracujący na własny rach.	72	3	17	8	38
Bierni zawodowo					
Renciści	68	4	16	12	99
Emeryci	69	5	14	12	199
Uczniowie i studenci	89	1	7	3	77
Bezrobotni	77	1	14	7	114
Gospodynie domowe i inni	79	3	11	7	43
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	86	1	11	2	139
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	84	1	11	3	71
sekt. pryw. poza rolnict.	81	3	11	5	182
prywatnym gosp. rolnym	70	3	10	18	56
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	74	5	13	9	146
301-500	78	2	14	6	159
501-900	79	4	12	5	196
901-1200	80	3	13	4	96
Powyżej 1200 zł	82	1	6	10	56
Ocena własnych war. mater.					
Złe	66	5	16	12	290
Średnie	79	2	12	7	409
Dobre	86	2	8	4	272
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	73	6	13	9	82
Raz w tygodniu	76	3	14	7	453
1-2 razy w miesiącu	82	3	7	9	145
Kilka razy w roku	77	4	13	6	212
W ogóle nie uczestniczy	81	1	7	10	78
Poglądy polityczne					
Lewica	89	1	11	0	115
Centrum	83	2	11	5	348
Prawica	78	6	12	5	244
Trudno powiedzieć	64	3	15	18	264

Tabela 5. Jak Pan(i) sądzi, które grupy ludzi w Polsce zyskują, a które tracą na członkostwie Polski w Unii Europejskiej? Czy **ludzie młodzi** raczej zyskują czy też raczej tracą na członkostwie w Unii Europejskiej?

(%)

	Raczej zyskują	Raczej tracą	Ani nie tracą, ani nie zyskują	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	69	11	9	10	972
Płeć					
Mężczyźni	73	11	8	8	466
Kobiety	65	12	11	12	507
Wiek					
18-24 lat	75	8	11	6	153
25-34	75	10	7	8	178
35-44	73	13	9	5	163
45-54	67	13	10	10	200
55-64	75	8	8	9	113
65 lat i więcej	50	14	11	25	165
Miejsce zamieszkania					
Wieś	63	13	10	14	359
Miasto do 20 tys.	66	11	11	12	119
20-100 tys.	73	12	7	8	187
101-500 tys.	74	11	10	6	189
501 tys. i więcej mieszk.	74	6	10	10	118
Wykształcenie					
Podstawowe	55	15	11	18	275
Zasadnicze zawodowe	65	14	10	10	253
Średnie	79	8	7	6	338
Wyższe	81	4	11	4	107
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	80	5	10	5	77
Prac. umysł. niż. szczebla	83	6	7	3	73
Pracownicy fiz.- umysł.	68	15	12	4	75
Robotnicy wykwalifikowani	76	7	6	11	85
Robotnicy niewykwalifik.	70	10	13	7	41
Rolnicy	55	13	14	18	52
Pracujący na własny rach.	62	16	16	6	38
Bierni zawodowo					
Renciści	53	16	12	19	99
Emeryci	58	13	9	19	199
Uczniowie i studenci	86	5	5	3	77
Bezrobotni	75	14	7	4	114
Gospodynie domowe i inni	72	11	8	9	43
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	83	6	8	3	139
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	75	11	9	4	71
sekt. pryw. poza rolnict.	70	10	11	9	182
prywatnym gosp. rolnym	55	14	13	18	56
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	58	16	15	11	146
301-500	72	9	7	11	159
501-900	69	10	11	9	196
901-1200	77	10	8	4	96
Powyżej 1200 zł	86	3	3	8	56
Ocena własnych war. mater.					
Złe	57	15	11	16	290
Średnie	69	12	9	10	409
Dobre	81	6	8	6	272
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	69	12	9	10	82
Raz w tygodniu	67	11	11	11	453
1-2 razy w miesiącu	72	10	7	11	145
Kilka razy w roku	71	11	9	10	212
W ogóle nie uczestniczy	70	17	4	9	78
Poglądy polityczne					
Lewica	83	7	7	3	115
Centrum	74	10	10	7	348
Prawica	71	13	9	7	244
Trudno powiedzieć	55	14	10	22	264

Tabela 6. Jak Pan(i) sądzi, które grupy ludzi w Polsce zyskują, a które tracą na członkostwie Polski w Unii Europejskiej? Czy **rolnicy** raczej zyskują czy też raczej tracą na członkostwie w Unii Europejskiej?

(%)

	Raczej zyskują	Raczej tracą	Ani nie tracą, ani nie zyskują	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	65	14	9	11	971
Płeć					
Mężczyźni	70	12	9	8	466
Kobiety	61	16	10	14	505
Wiek					
18-24 lat	71	14	6	10	153
25-34	65	16	8	11	178
35-44	71	11	10	8	163
45-54	68	13	10	8	198
55-64	68	13	10	8	113
65 lat i więcej	50	17	11	22	165
Miejsce zamieszkania					
Wieś	55	19	11	15	359
Miasto do 20 tys.	59	15	11	16	119
20-100 tys.	75	11	7	8	187
101-500 tys.	73	11	8	7	189
501 tys. i więcej mieszk.	76	6	10	9	117
Wykształcenie					
Podstawowe	50	20	11	19	275
Zasadnicze zawodowe	64	15	10	11	253
Średnie	73	10	9	8	337
Wyższe	83	10	4	4	107
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	84	10	4	2	77
Prac.umysł.niż.szczebła	84	5	6	5	73
Pracownicy fiz.- umysł.	67	20	3	11	75
Robotnicy wykwalifikowani	75	14	8	3	85
Robotnicy niewykwalifik.	71	17	7	4	41
Rolnicy	34	27	19	20	52
Pracujący na własny rach.	65	10	12	13	38
Bierni zawodowo					
Renciści	51	16	15	18	99
Emeryci	59	15	9	17	199
Uczniowie i studenci	75	11	6	8	77
Bezrobotni	65	13	12	11	113
Gospodynie domowe i inni	57	13	15	15	43
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	82	8	7	3	139
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	79	15	5	2	71
sekt. pryw. poza rolnict.	70	13	7	10	182
prywatnym gosp. rolnym	36	28	16	20	56
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	51	18	16	14	145
301-500	64	12	12	12	159
501-900	69	14	8	10	196
901-1200	75	15	6	4	96
Powyżej 1200 zł	87	2	5	6	56
Ocena własnych war. mater.					
Złe	50	15	15	19	289
Średnie	65	16	9	10	409
Dobre	82	9	4	5	272
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	54	21	10	14	82
Raz w tygodniu	63	15	11	11	453
1-2 razy w miesiącu	70	9	9	12	145
Kilka razy w roku	71	11	6	12	211
W ogóle nie uczestniczy	67	17	9	7	78
Poglądy polityczne					
Lewica	82	5	9	4	115
Centrum	69	14	10	7	346
Prawica	70	13	10	8	244
Trudno powiedzieć	49	19	9	23	264

Tabela 7. Jak Pan(i) sędzi, które grupy ludzi w Polsce zyskują, a które traca na członkostwie Polski w Unii Europejskiej? Czy **przedsiębiorcy prywatni** raczej zyskują czy też raczej tracą na członkostwie w Unii Europejskiej?

(%)

	Raczej zyskują	Raczej tracą	Ani nie tracą, ani nie zyskują	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	56	14	14	16	972
Płeć					
Mężczyźni	60	15	13	13	466
Kobiety	53	13	15	20	507
Wiek					
18-24 lat	54	19	17	10	153
25-34	57	18	11	13	178
35-44	59	15	13	12	163
45-54	64	14	10	13	200
55-64	56	8	20	16	113
65 lat i więcej	45	8	14	33	165
Miejsce zamieszkania					
Wieś	52	14	14	20	359
Miasto do 20 tys.	61	14	10	16	119
20-100 tys.	59	14	13	14	187
101-500 tys.	57	14	18	11	189
501 tys. i więcej mieszk.	58	13	12	17	118
Wykształcenie					
Podstawowe	51	10	15	23	275
Zasadnicze zawodowe	56	17	12	14	253
Średnie	57	15	14	14	338
Wyższe	68	11	12	10	107
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	72	14	6	8	77
Prac.umysł.niż.szczebła	52	25	14	9	73
Pracownicy fiz.- umysł.	46	18	22	14	75
Robotnicy wykwalifikowani	61	22	11	7	85
Robotnicy niewykwalifik.	48	13	20	20	41
Rolnicy	49	17	11	22	52
Pracujący na własny rach.	46	14	22	18	38
Bierni zawodowo					
Renciści	48	11	15	26	99
Emeryci	53	8	14	25	199
Uczniowie i studenci	58	14	16	12	77
Bezrobotni	66	11	11	11	114
Gospodynie domowe i inni	70	10	8	11	43
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	60	20	11	9	139
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	62	14	14	11	71
sekt. pryw. poza rolnict.	50	20	18	12	182
prywatnym gosp. rolnym	53	14	10	22	56
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	62	12	13	12	146
301-500	53	17	14	16	159
501-900	53	18	16	13	196
901-1200	63	10	16	11	96
Powyżej 1200 zł	60	9	11	20	56
Ocena własnych war. mater.					
Złe	58	9	13	20	290
Średnie	53	17	14	17	409
Dobre	60	14	15	11	272
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	53	17	15	16	82
Raz w tygodniu	55	12	15	18	453
1-2 razy w miesiącu	58	15	10	17	145
Kilka razy w roku	57	16	12	15	212
W ogóle nie uczestniczy	63	12	15	10	78
Poglądy polityczne					
Lewica	79	10	9	2	115
Centrum	59	15	15	11	348
Prawica	57	16	16	12	244
Trudno powiedzieć	43	12	12	33	264

Tabela 8. Jak Pan(i) sędzi, które grupy ludzi w Polsce zyskują, a które traca na członkostwie Polski w Unii Europejskiej? Czy **bezrobotni** raczej zyskują czy też raczej traca na członkostwie w Unii Europejskiej?

(%)

	Raczej zyskują	Raczej traca	Ani nie traca, ani nie zyskują	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	29	34	24	12	971
Płeć					
Mężczyźni	32	34	24	11	466
Kobiety	27	35	25	14	505
Wiek					
18-24 lat	46	27	19	8	153
25-34	33	36	20	12	178
35-44	28	37	26	8	163
45-54	28	40	25	8	198
55-64	27	33	32	8	113
65 lat i więcej	15	29	27	28	165
Miejsce zamieszkania					
Wieś	24	35	26	14	359
Miasto do 20 tys.	31	37	17	16	119
20-100 tys.	31	32	28	8	187
101-500 tys.	32	34	24	10	189
501 tys. i więcej mieszk.	36	30	22	12	117
Wykształcenie					
Podstawowe	20	41	21	19	275
Zasadnicze zawodowe	28	39	25	9	253
Średnie	34	28	27	11	337
Wyższe	42	27	23	8	107
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	47	30	18	4	77
Prac.umysł.niż.szczebła	29	30	38	3	73
Pracownicy fiz.- umysł.	34	36	22	9	75
Robotnicy wykwalifikowani	21	42	31	6	85
Robotnicy niewykwalifik.	30	33	32	5	41
Rolnicy	32	31	23	14	52
Pracujący na własny rach.	15	39	32	15	38
Bierni zawodowo					
Renciści	20	43	18	19	99
Emeryci	20	31	27	21	199
Uczniowie i studenci	60	25	9	5	77
Bezrobotni	33	37	20	9	113
Gospodynie domowe i inni	16	31	29	24	43
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	35	32	27	6	139
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	27	40	29	4	71
sekt. pryw. poza rolnict.	30	36	27	7	182
prywatnym gosp. rolnym	31	35	21	13	56
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	22	49	21	8	145
301-500	29	29	26	15	159
501-900	25	37	27	11	196
901-1200	34	31	27	8	96
Powyżej 1200 zł	48	22	17	13	56
Ocena własnych war. mater.					
Złe	20	39	23	18	289
Średnie	26	36	25	12	409
Dobre	44	26	25	6	272
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	29	33	22	16	82
Raz w tygodniu	28	36	25	11	453
1-2 razy w miesiącu	30	32	24	13	145
Kilka razy w roku	31	34	24	11	211
W ogóle nie uczestniczy	30	32	23	15	78
Poglądy polityczne					
Lewica	34	30	28	7	115
Centrum	34	35	24	8	346
Prawica	30	35	25	10	244
Trudno powiedzieć	21	35	22	22	264

Tabela 9. Jak Pan(i) sędzi, które grupy ludzi w Polsce zyskują, a które tracą na członkostwie Polski w Unii Europejskiej? Czy **emeryci** raczej zyskują czy też raczej tracą na członkostwie w Unii Europejskiej?

(%)

	Raczej zyskują	Raczej tracą	Ani nie tracą, ani nie zyskują	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	5	35	47	13	972
Płeć					
Mężczyźni	6	34	47	13	466
Kobiety	4	36	47	12	507
Wiek					
18-24 lat	14	24	46	15	153
25-34	4	33	51	12	178
35-44	6	38	45	10	163
45-54	2	40	47	11	200
55-64	3	38	51	8	113
65 lat i więcej	2	38	42	18	165
Miejsce zamieszkania					
Wieś	5	29	50	15	359
Miasto do 20 tys.	4	32	48	16	119
20-100 tys.	4	36	48	13	187
101-500 tys.	4	39	48	9	189
501 tys. i więcej mieszk.	9	50	34	7	118
Wykształcenie					
Podstawowe	7	35	42	16	275
Zasadnicze zawodowe	5	32	53	11	253
Średnie	3	36	50	11	338
Wyższe	9	42	37	12	107
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	10	39	42	9	77
Prac. umysł. niż. szczebla	4	30	59	7	73
Pracownicy fiz.- umysł.	5	38	42	15	75
Robotnicy wykwalifikowani	3	33	51	13	85
Robotnicy niewykwalifik.	4	35	54	7	41
Rolnicy	5	27	50	18	52
Pracujący na własny rach.	4	33	50	13	38
Bierni zawodowo					
Renciści	2	38	47	13	99
Emeryci	1	43	41	14	199
Uczniowie i studenci	15	29	43	13	77
Bezrobotni	8	33	48	10	114
Gospodynie domowe i inni	2	25	56	17	43
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	5	40	45	10	139
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	3	44	46	8	71
sekt. pryw. poza rolnict.	7	27	53	14	182
prywatnym gosp. rolnym	5	23	54	18	56
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	5	41	43	12	146
301-500	6	32	46	15	159
501-900	4	35	52	9	196
901-1200	3	42	44	11	96
Powyżej 1200 zł	8	34	45	13	56
Ocena własnych war. mater.					
Złe	3	41	40	16	290
Średnie	5	35	48	12	409
Dobre	8	29	53	10	272
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	5	43	45	8	82
Raz w tygodniu	4	35	48	12	453
1-2 razy w miesiącu	7	31	46	16	145
Kilka razy w roku	4	35	48	13	212
W ogóle nie uczestniczy	11	40	40	10	78
Poglądy polityczne					
Lewica	6	40	43	11	115
Centrum	6	32	54	8	348
Prawica	4	42	42	12	244
Trudno powiedzieć	5	31	44	20	264

Tabela 10. Jak Pan(i) sędzi, które grupy ludzi w Polsce zyskują, a które tracą na członkostwie Polski w Unii Europejskiej? Czy **ludzie tacy jak Pan(i)** raczej zyskują czy też raczej tracą na członkostwie w Unii Europejskiej?

(%)

	Raczej zyskują	Raczej tracą	Ani nie tracą, ani nie zyskują	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	23	26	41	9	972
Płeć					
Mężczyźni	29	26	37	9	466
Kobiety	18	27	45	10	507
Wiek					
18-24 lat	54	9	27	9	153
25-34	37	14	38	11	178
35-44	23	35	33	9	163
45-54	14	32	48	6	200
55-64	8	38	48	7	113
65 lat i więcej	2	32	52	14	165
Miejsce zamieszkania					
Wieś	20	23	45	12	359
Miasto do 20 tys.	20	26	45	9	119
20-100 tys.	27	25	40	7	187
101-500 tys.	27	28	37	7	189
501 tys. i więcej mieszk.	25	35	31	10	118
Wykształcenie					
Podstawowe	16	30	42	13	275
Zasadnicze zawodowe	16	29	47	9	253
Średnie	28	23	39	9	338
Wyższe	42	22	31	5	107
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	48	17	31	4	77
Prac. umysł. niż. szczebla	33	17	45	5	73
Pracownicy fiz.- umysł.	27	28	34	11	75
Robotnicy wykwalifikowani	23	23	52	3	85
Robotnicy niewykwalifik.	21	24	52	3	41
Rolnicy	20	26	38	16	52
Pracujący na własny rach.	26	26	42	6	38
Bierni zawodowo					
Renciści	6	40	40	15	99
Emeryci	2	37	50	10	199
Uczniowie i studenci	68	5	16	11	77
Bezrobotni	23	28	39	10	114
Gospodynie domowe i inni	17	18	46	18	43
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	31	21	44	4	139
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	25	25	43	7	71
sekt. pryw. poza rolnict.	33	21	40	6	182
prywatnym gosp. rolnym	19	24	41	16	56
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	14	38	42	7	146
301-500	24	24	42	9	159
501-900	17	28	48	7	196
901-1200	28	30	35	6	96
Powyżej 1200 zł	44	17	32	7	56
Ocena własnych war. mater.					
Złe	11	38	40	12	290
Średnie	19	26	45	9	409
Dobre	42	14	37	7	272
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	16	37	38	9	82
Raz w tygodniu	19	28	44	9	453
1-2 razy w miesiącu	32	17	43	8	145
Kilka razy w roku	28	26	35	12	212
W ogóle nie uczestniczy	23	28	42	7	78
Poglądy polityczne					
Lewica	30	27	37	5	115
Centrum	25	25	43	7	348
Prawica	26	29	36	9	244
Trudno powiedzieć	14	25	45	16	264